

למה לי? (=לשם מה נאמר בפסוק "והיו"?). איצטריך, 30
 משום דכתיב שמע (=יש בכך צורך משום שנאמר
 "שמע"). למימרא דסברי רבנן (=האם לומר שרבנן
 סוברים) דכל התורה כולה בלשון הקודש נאמרה, דאי
 סלקא דעתך (=כי אם תחשוב ש) בכלל לשון נאמרה, 34
 שמע דכתב רחמנא למה לי (=לשם מה נאמר בפסוק
 "שמע"?). איצטריך (=יש בכך צורך) משום דכתיב
 והיו". כלומר, עצם הסברא מחייבת, לפי רבי, שקריאת
 שמע תהיה "ככתבה", ולפי רבנן – "בכלל לשון".
 ודרישת הפסוקים היא רק כדי למנוע ולשלול את
 המשמעות ההפוכה של הפסוק האחר. 40

ט.

דוגמאות לשיטת רבי וחכמים מסדר מועד

בסדר מועד, במסכת סוכה⁶⁴, נאמר: "רבי אומר: 41
 כל סוכה שאין בה ארבע אמות על ארבע אמות פסולה, 42
 וחכמים אומרים: אפילו אינה מחזקת ראשו ורובו 43
 כשרה": 44
 בתורה⁶⁵ נאמר "בסוכות תשבו שבעת ימים", 45
 ונאמר בגמרא⁶⁶ שצריך להיות "תשבו כעין תדורו". 46
 רבי סובר ש"תשבו כעין תדורו" צריך להתבצע 47
 כפשוטו ובכל הפרטים⁶⁷, ולכן צריכה הסוכה להיות 48
 בגודל של ארבע אמות על ארבע אמות לפחות, כעין 49
 תדורו, כבית ממש. חכמים סוברים, שלא צריך להיות 50
 "כעין תדורו" כפשוטו בכל הפרטים, אלא מספיק 51
 "כעין תדורו" בפרט שהסוכה מחזקת ראשו ורובו – 52
 דירת ארעי שאפשר לשבת בה – תשבו⁶⁸, אבל אין 53
 צורך שגם מבנה הסוכה יהיה "כעין תדורו". 54

י.

דוגמאות לשיטות רבי וחכמים מסדר נשים

כך אנו מוצאים לגבי לשון בני-אדם בסדר נשים: 55
 "אמר רבי: כל האומר על מנת כאומר מעכשיו דמי, 56

יחידים". ובריטב"א הנ"ל "שאינן קרובן עצים יו"ט (אלא) לכל א' וא'
 ביומיו". אבל בפשטות כוננתו "כל א" – כל מושפח.

(63) יג, א.

(64) ג, א. וש"כ.

(65) אמור כג, מב. ולהעיר מבעל העיטור הל' סוכה (הובא בהגהות
 חשק שלמה סוכה שם) דשלשתן ב"ש ובי"ה ורבי מקרא אחד דרשו
 בסוכות תשבו כו'.

(66) שם כח, ב. ובמשנה שם "כל שבעת הימים אדם עושה סוכתו
 קבע וביתו ארעי".

(67) וראה שם ז, ב דדעת רבי דדירת קבע בעינן.

(68) ראה שם ג, רע"ב לימא רבי היא ולא רבנן כו' אפילו רבנן מודו

כו'.

1 עצי"ם⁶¹.

ולפי-זה מוכן, לדעת רש"י והריטב"א, שבתשעת
 הזמנים אכן נידבו המשפחות את העצים באופן של
 שותפות משפחתית, והדבר היה אפשרי מפני שזה
 נעשה רק לגבי העצים למערכה, ואילו לקיחת העצים
 להקרבת "קרבן עצים" על המזבח לא נעשתה
 בשותפות, אלא עבור כל יחיד בנפרד⁶².

ח.

דוגמאות לשיטת רבי וחכמים מסדר זרעים

ויש-לומר, שבמחלוקת שבין רבי לבין חכמים לגבי
 קרבן העצים נוקט כל אחד כשיטתו במספר מקומות
 10 בש"ס, ומהם:
 בסדר זרעים, במסכת ברכות⁶³, נאמר: "קריאת
 שמע ככתבה – דברי רבי, וחכמים אומרים: בכל
 לשון" – רבי סובר שחובת קריאת שמע צריכה
 להתבצע עם כל הפרטים, כפי שהפרשיות כתובות
 15 בתורה, כולל הפרט של "ככתבה".
 ואילו חכמים סוברים, שאפשר "בכל לשון", ודי
 17 בכך שתוכן העניין הוא קריאת שמע.
 אמנם הגמרא מסבירה את טעמיהם של רבי
 18 וחכמים: "מאי טעמא דרבי? אמר קרא: והיו בהווייתן
 19 יהו (=טעמו של רבי הוא, שנאמר בפסוק "והיו" –
 20 יהיו בדיוק כפי שהם כתובים) ורבנן מאי טעמייהו?
 21 אמר קרא: שמע, בכל לשון שאתה שומע", אבל
 22 שיטותיהם השונות הן הגורם לכך שרבי בוחר דוקא
 23 בדרש של "והיו", וחכמים – את הדרש של "שמע בכל
 24 לשון...". 25

וכך מוכן מהמשך דברי הגמרא "למימרא דסבר
 26 רבי (=האם לומר שרבי סובר) דכל התורה כולה בכל
 27 לשון נאמרה, דאי סלקא דעתך (=כי אם יעלה על
 28 דעתך ש)בלשון הקודש נאמרה, "והיו" דכתב רחמנא

הרמב"ם (הנ"ל שם) "עצים או גזרים", ולכן "אסור בהספד ותענית
 ומלעשות בו מלאכה בו ביום". וראה קרבן העדה פסחים שם "תנא והדר
 מפרש כו", ועפ"ז הר"ז כדעת רבי (לר"פ) במנחות ד"עצים צריכין
 עצים" (ראה פרש"י שם כ, ב) "ביבי עצים אחרים להסיקן", ושם (ק),
 (ב) "בעצי הקדש כשאר קרבנות". וראה מכתבי תורה מכ' קמח מתחלתו.
 אבל להעיר דבירושלמי הל' "הרי עלי עצים כו". ובתורה מלמד מנחות
 (כ, ב) "הא דפליג הכא כו' היינו כשאמר הרי עלי כו' עצים אלו למזבח
 כדנביא בתוספתא כו'".

(61) אבל צ"ע אם יש לפרש כן באוצה"ג (הובא לעיל הערה 29) דשם
 משמע שהי' רק קרבן בפ"ע. [אבל י"ל דכ' רק מה שצריך להשמיענו
 בקרבן העצים משא"כ עצים למערכה פשיטא היא]. וכן לאידך לפי השני
 דר"י מלוגיל (הנ"ל הערה 27) משמע שהי' רק עצי המערכה.

(62) ראה פרש"י להר"ף מגילה שם "יצא זה הנדבה היא ושל